Ч. 90 Неділя 24 цьвітня (6 мая) 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Бесїда посла Ол. Барвіньского

виголошена в Палатї послів при буджетї шкільнім на 279 засїданю дня 23 цьвітня с. р.

(Дальше).

Тепер позволю собі піднести деякі специяльні потреби Русинів на поли шкільництва народного.

Щоби зарадити великій недостачи учителїв в Галичинї, намірила управа шкільна заснувати дві учительскі семинариї, іменно в Коросни і Сокали. Для семинариї в Сокали має служити істнуюча там чотиро-клясова школа народна з польским язиком викладовим за школу вправ. Однак коли в Сокали нема нїякої школи народної з руским язиком викладовим, то позволю тобі звернути увагу Є. Екц. п. Мінїстра просьвіти на се, що з педаґоґічних оглядів було би вказане, устроїти там постепенно чотиро-клясову школу вправ з руским язиком викладовим, щоби подати змогу питомцям маючого заснувати ся заведеня наукового основно приготовити ся до подаваня науки в школах народних з руским язиком викладовим.

Цїлком аналоґічні відносини панують в учительскій семинариї в Самборі, в котрій істнує вже другий рік науки. Тамошна чотиро-клясова школа народна з польским язиком викладовим призначена на школу вправ для кандидатів учительских. Але розходить ся також о те, щоби ті-ж найшли нагоду вправити ся основно для подаваня науки також в рускім язицї. З тої причини позволю собі просити Є. Ексц. п. Мінїстра просьвіти, щоби зволив спонукати постепенне отворене при учительскій семинариї в Самборі школи вправ з руским язиком викладовим.

Коли я вже говорю про семинариї учительскі, то верну ще раз до справи, котру я вже тут обговорював. Именно бажав би я старанїйшого плеканя сьпіву церковного в заведенях наукових для учителїв в Галичинї, щоби в той спосіб виобразувати відповідні сили наукові для того незвичайно важного средства виховуючого в школах народних.

Маю ще одно бажане висказати що до женьских семинариий учительских у Львові і Перемишли. Рескриптом мінїстерияльним з 4 марта 1891 зроблено початок до утраквізациї згаданих заведень наукових. Однако було би конечним розтягнути переведене сего зарядженя також і на нижші роки, щоби кандидатам подати нагоду вивчити ся основно рускої мови викладової, чого при теперішній практицї науковій не можна осягнути.

Се доказують найлїпше оголошені в річнім справозданю галицкої кр. Ради шкільної результати комисий іспитових для шкіл народних і видїлових.

В шкільнім роцї 1892/93 одержало з 198 учителїв 94 патент квалїфікацийний з польскою і рускою мовою викладовою, тимчасом з 133 учительок лише 38! З учительок для жіночих робіт ручних одержало в тім самім роцї шкільнім квалїфікацию з польским язиком викладовим в Перемишли 19, у Львові 37, противно-ж з руским анї одна. Лише в Тернополи і Станиславові признано таку-ж квалїфікацию учительску з польским і руским язиком викладовим тут 19, там 22 учителькам. Тимчасом попадають учительки дуже часто в положене учити в школах сільских з руским язиком викладовим, або в школах народних міских подавати між иншими руску мову яко предмет. Супротив того не можна дивувати ся, що така учителька не доросла до своєї задачі та що вислїди науки мусять бути дуже проблематичні.

З того показує ся, що услівєм відповідного виобразуваня кандидатів і кандидаток учительских єсть се, щоби увзглядняти у них не лише фахове знане і методу научаня, але й плавність в мові. Для сил учительских, котрі мають дїлати в двох або більше язикових округах, мусить подати ся достаточна нагода, щоби они заволодїли предметом також з огляду на язик. Цїлковите-ж володїнє руською мовою викладовою показує ся конечним особливо у всхідній части Галичини, де число руских шкіл народних значно переважає. З наведених причин позволю собі звернути увагу шкільної управи на одну обставину дотикаючу нагляду шкільного.

В сїм роцї шкільнім має наступити іменоване 13, в слїдуючім 9 окружних інспекторів шкільних для Галичини.

Зваживши, що інспектор шкільний має не лише наглядати науку, але дуже часто приходить в положене вмішати ся сам в научуване, щоби подати учителеви взірцеву лекцию, то першим услівєм єсть се, щоби він цїлковито володїв язиком викладовим. Отже єсли мають ся осягнути в тім взглядї дїйстні успіхи, то конечно, щоби іменувати для всхідних повітів Галичини таких інспекторів, котрі вповнї володїють руским язиком викладовим і можуть виказати ся дотичною квалїфікациєю. *(Славно!)*

Мушу з вдоволенєм піднести, що управа шкільна в послїдних лїтах присьвячує більше уваги шкільництву промисловому в Галичинї

ПРИГОДИ В ПЕЧЕРАХ.

Страшну вість принесли нам саме третого дня наших великодних сьвят телеґрами з Ґрацу в Стириї. Ото шість членів товариства для розслїду печер в Стириї вибрало ся було дня 29 цьвітня до Семріях, щоби там зайти до печери, званої Люґльох або Люеґльох і близше єї розслїдити. Семріях єсть мале місточко в Стириї, положене недалеко ріки Мури, але вже в горах, на полудне від так званих фішбахских Альп. На північ від сего місточка піднимає ся гора Треч, 1238 метрів висока, а на полудневім всходї єсть друга гора, звана Шекль, 1446 метрів висока. Пів години ходу від Семріяха піднимає ся понад долину дуже висока, стрімка скала а при єї сподї єсть величезний отвір, як би якась природна брама, звана Люеґльох; єсть то вхід до печери, що тягне ся кудись далеко попід гору. За сим першим отвором суть два менші, через котрі впливають до печери дві бистриці (гірскі потоки). Може яких 70 метрів за тими меншими отворами сполучають ся обі бистриці і творять тут мале плесо. Дальше вже пливе лиш один потік вузкою прогалиною між скалами, котрим треба конче переходити, коли хоче ся дістати до внутра самої печери. Прогалина єсть так вузка і низька, що треба брити потоком, досить глубоко в водї а при тім дотикає ся головою склеплїня печери. Розуміє ся, що в печері єсть вже темно, а при тім так там студено, що стїни єї бувають до пізного лїта покриті ледом; так єсть там і тепер. Як далеко попід гору іде та печера, не знати. Ся обставина звабила мабуть згаданих людий розслїдити печеру докладнїйше.

Під проводом голови товариства для розслїду печер, Фамінґа, виїхали отже минувшої суботи з Ґрацу члени того товариства: Фецман, Освальд, Цваєр, Курц, Маєр та один ученик школи реальної до Семріях, а прибувши там о 12 год. в ночи і переночувавши, вибрали ся на другий день досьвіта до печери. Тимчасом, коли они вже були в печері, прибула нараз вода в наслїдок великої зливи, яка була тої ночи в горах, і вода замкнула їх в печері. Можна було припускати в першій хвили, що відважні туристи потопили ся, однакож люди, що вже були в тій печері, догадували ся, що они можуть ще жити, позаяк місцями в печері знаходять ся горби намулу та купи нанесеного дерева, на котрих при не дуже великій водї можна би ще яко-тако усидїти, а крім того печера в гору розширяє ся, лиш треба туди перебрати ся вузкою розколиною в скалї, що іде мов комин в гору. А всеж-таки небезпечність для тих людий могла бути велика, бо они мали з собою лиш дуже мало стравунку. Скоро лиш вість о тій пригодї нещасливих наспіла до Семріях, пустилась їм туди на ратунок семріяхска сторожа пожарна, але й зараз побачила, що ратунок тут неможливий, хиба, що удалось би відвернути воду з потока. До того однакож треба було великої сили; отже зателеґрафовано о поміч до Ґрацу. Тимчасом не переставали падати дощі в горах і вода заєдно прибувала. З Ґрацу наспіла на поміч сторожа огнева і стали в понедїлок класти гати, щоби воду загатити, але то нїчого не помагало, бо присутний комісар власти полїтичної заказав навіть гатити дальше воду, бо через прірване гати могла би настати ще більша небезпечність.

По сїй пробі завізвано телеґрафічно нурків з Трієсту а тимчасом старано ся якось порозуміти ся з замкненими в печері і післати їм водою деяку поживу. Ковтане о скалу і надслухуване, чи нещасливі жертви своєї ревности наукової не дадуть якоїсь відповіди також ковтанем, не довело до нїчого, бо через шум води не можна було нїчого почути. Ві второк рано пущено до печери водою скринку з поживою. Вода вхопила скринку і понесла єї до середини, але чи дістали єї нещасливі, не знати. Пущено також бочівку з двома лїтрами вина, але она спинилась між скалами. Пізнїйше пущено ще одну скринку, в котрій були дві коробки з поживою, кілька лоевих сьвічок і пачка шведских сїрників. Щоби нещасливим дати знати, що для їх виратованя робить ся все що лиш можна, пущено ще скринку з електричним приладом дзвінковим, котрий доставила фірма Сіменса і Гальского в Ґрацу, а котрий

та що в наслїдок порушеної мною в тій вис. Палаті справи заснованя фахової школи для різьбарства деревного в Коломиї вставлено на ту цїль з фондів державних яко субвенцию відповідну квоту в буджет державний.

Від 1890 р. істнує в Коломиї заснована товариством „Гуцульска Спілка“ фахова школа для промислу деревного, котра з роком 1893 перейшла на етат краєвий.

При тій школї єсть двох фахових учителїв один для різьбарства, другий для промислових рисунків а ученики (есть їх 14, з того 10 Русинів і 4 Поляків) роблять потїшаючі успіхи, як я про се дізнав ся від Вп. посла совітника двора дра Екснера, котрий оглядав сю школу в грудни 1893 року. Язик викладовий в тій школї руский. Отже я обертаю ся до Є. Ексц. п. Міністра просьвіти з просьбою, щоби при намірений орґанізациї тої школи фахової яко промислової школи державної задержано руский язик викладовий, тим більше, що она призначена для округів замешканих Гуцулами, має служити для піднесеня гуцульского промислу домашного і що ходять до неї ученики майже виключно Русини.

(Дальше буде).

Загальні збори товариства „Днїстер“.

Минувшого четверга відбули ся загальні збори товариства асекурацийного „Днїстер“ при участи звиш 100 членів і делеґатів. Засїданє відкрив рад. Т. Бережницкий короткою промовою сконстатувавши потрібний комплет і представивши комісаря правительственного п. рад. Гутта. На секретаря покликав голова п. Бічая а на его заступника п. Рихвицкого; на веріфікаторів покликав о. Евг. Гузара і п. Гр. Врецьону. По промові предсїдателя приступлено до відчитаня справозданя за I-ий рік адміністрацийний, а позаяк справозданє се мав кождий з членів друковане перед собою, то справоздавця дра Савчака увільнено від читаня. Справозданє се звучить:

Товариство наше уконституувало ся на загальних зборах дня 29 червня 1892 і по навязаню умови що-до контрасекурациї ризик обезпечених відповідно до §. 6 статуту розпочало дня 15 вересня 1892 в Імя Боже свою дїяльність.

По мисли артикулу VII постанов впроваджуючих до статута закінчив ся I. рік адміністрацийний з днем 31 грудня 1893.

В тім I-ім роцї видано поліс . .	15.105
уневажнено поліс . . .	768
було важних обезпечень . .	14.337

Сума обезпеченого капіталу була:

до кінця грудня 1892 року	1,552.713 зр.
в часї року 1893 . .	8,578.015 „
разом в I. роцї адм.	10,130.728 „

оказує ся пересїчна вартість одного обезпеченя 706 зр. 61 кр.

Задатки на премію виносили:

в р. 1892 . . .	11.418 зр.	41 кр.
в р. 1893 . . .	65.841 „	27 „
разом в тім I. роцї адм.	76.259 „	68 „

оказує ся пересїчна чиста премія за одно обезпеченє 5 зр. 38 кр.

З виказаної висше суми обезпеченої .	10,130.708 зр.
реасекуровано вартість . .	3,860.348 „ т. є. 38%
задержано отже на власне ризико .	6,270.380 зр. т. є. 62%

За ту контрасекурацию заплачено 28.910 зр. 99 кр. або 37·4 прц. від суми чистої премії узисканої в I. роцї адм.

Товариство наше належить до Союза реасекурацийного на взаімности опертого у Відни і там находить покритє для своїх контрасекурованих ризик. Кожде товариство, котре належить до того Союза, дістає що року зворот з надвишки, котра покаже ся з інтересу того-ж товариства. Наше товариство дістало за р. 1892 (т. є. за час своєї операциї від 15 вересня до 31 грудня 1892, отже в дїйстности за один квартал 1892 р.) зворот в квотї 1632 зр. 76 кр. За рік 1893 еще не було в Союзї роздїлу надвишки доходів.

(В дальшім ходї нарад додав др. Савчак до сеї точки справозданя слїдуюче поясненє: Коли укладало ся се справозданє, то ще не було звістно, яка припаде товариству надвишка з реасекурациї за 1893 р. „Днїстер“ належить до союза реасекурацийного у Відни, званого Theilungsverein. Загальні збори того товариства відбули ся аж 29 цьвітня, а товариство се признало нашому товариству — як о тім переконав ся директор „Днїстра“ др. Кулачковский — 6.401 зр. зворотів за 1893 р., суму, котра представляє ся для „Днїстра“ дуже користно).

Обезпеченя в I. роцї адм. походили з 1612 місцевостий а 1532 громад політичних в 50 повітах політичних Галичини і 5 повітах Буковини.

Після катеґорий було обезпечених в цїлім періодї адміністр. від 15 вересня 1892 до 31 грудня 1893:

	зр.		зр.
Церквей на суму	1,885.990	за премію	7.374·36
Приходств „	1,107.971	„ „	7.238·59
Шкіл „	332.332	„ „	1.688·48
звичайн. будинків	4,962.368	„ „	51.007·29
движим. трев. обез.	652.844	„ „	3.039·69
„ коротко обезп. і землеплод. „	1,189.223	„ „	6.911·27
разом	10,130.728	„ „	77.259·68

Вилучивши з того ті обезпеченя, котрі вийшли задля упливу часу, позістало з днем 31 грудня 1893 обезпечених:

601 церквей на суму зр.	1,566.863	
439 приходств „ „ „	912.689	
267 шкіл „ „ „	276.248	
разом обезпечень публичних .	2,755.800 зр.	
будинків приватних:		
під твердим покритєм . .	79.360	
„ ґонтовим „ . .	462.929	
„ соломяним „ . .	3,738.171	
разом . . .	4,280.460 зр.	
движимостий тревало забезпечених на суму . . .	431.531 „	
плодів земних на час коротший від року . . .	427.843 „	
иншіх движимостий на час коротший від року . .	42.686 „	
загальна сума стану обезпечень важних з днем 31 грудня 1893 .	7,938.303 „	
з того контрасекурована вартість .	3,091.212 „	= 38·94%
остає на власне ризико	4,847.091 зр.	= 61·06%

Всїх шкід огневих в часї I. року адм. було 89 в 45 місцевостях; з тих залагоджено і виплачено до кінця року 87 шкід, зарезервовано відшкодованє для 2 шкід, котрі в роцї 1894 вже виплачено.

Сума загальна тих шкід, разом з коштами лїквідациї виносила 27.714 зр. 86 кр., або одна шкода пересїчно 311 зр. 40 кр.

Кошти лїквідациї виносили 776 зр. 53 кр. т. є. 2·8% від загальної квоти шкід; пересїчно лїквідация одної шкоди коштувала 8 зр. 72 кр.

єсть того рода, що може довший час дзвонити і під водою. В скринку ту замкнено ще й кілька листів.

З Трієсту приїхали два нурки з своїми приладами до пусканя ся під воду. Нурки ті привезли з собою двоякого рода прилади, з котрих один показав ся особливо придатний до сеї роботи. Єсть то досить велика скринка, котру бере ся на плечі як торністру, а котра єсть подїлена на два пересїки; один з тих пересїків єсть наповнений стисненим воздухом, а від другого іде кавчукова рурка просто до рота нурка, або може бути прикріплена до шолома, який бере нурок на голову, спускаючись під воду. З тим приладом може нурок перебути під водою 4 до 5 годин, а навіть робити там тяжку роботу. Показало ся однакож, що анї з тим приладом, анї з другим не могли нурки дістати ся попід воду до печери, бо не могли влїзти ся.

Була наконець гадка, щоби з гори розсадити скали динамітом, а відтак вкопувати ся до середини печери; однакож сему проектови противились властителї ґрунтів, положених над тою печерою і зажадали відшкодованя. Остало ся остаточно при тім, що постановлено ще раз гатити воду. Скликано пятьсот людий, та усипано пять гатий, котрими загачено воду, а коли ще й доцї перестали падати, то настала надія видобути нещасливих з печери, коли они там ще живі. Що дальше стало ся, ще не знати, бо справозданя о сїй пригодї дійшли доси лиш за тих пять днів, через котрі нещасливі сидїли в печері. Чи они всї погибли, чи може ще хтось з них жиє, не знати. Пригода ся, одинока в своїм родї, викликала велике занепокоєнє не лиш в найблизшій околици і в цїлім краю, але стала голосною в цїлій нашій державі, бо такої пригоди доси ще не бувало. Були вже подібні пригоди, але они приключались лиш поодиноким людем, як то пізнїйше побачимо; але щоби таке нещастє постигло в печері відразу кількох людий, того ще не бувало. Що дїє ся тепер коло печери, трудно описати. Як вже сказано, працює там 500 робітників, а може друге тілько людий з'їхало ся з Грацу і Відня. Прибули також родини нещасливих, плачуть і ридають та просять, щоби ратувати загибаючих, а ту нема способу. Що стало ся з ними, не знати, але можна вже кождої хвилї сподївати ся остаточної вісти.

Пригода в Семріях нагадує нам слїдуюче оповіданє Кентукійця, з котрого можна пізнати, якого враженя дізнає чоловік в подібній пригодї і як страшно приходить ся єму при нїй загибати. Він оповідає:

Ми мешкали при сподї високої гори, котрої хребет тягнув ся милю, а може й більше на всхід. Старий Айк Джонзон поставив був собі може на триста кроків від нас деревляну хату і спровадив ту до неї з Ілїнайс свою родину. Їх син, одинак, Дудлей, був моїм ровесником, лиш не так сильний і витревалий, як я. Ми оба, хлопці молоді, стали великими приятелями і не раз та не два волочили ся з рушницями по кентукійских лїсах. Було то під конець мая. Я чув нераз про мамутову печеру, що була яких дванайцять миль від нас на захід і менї прийшло на гадку, що й в горі поза нашим домом мусить бути якась велика печера, бо в долинї при сподї гори було богато жерел, з котрих вибігала вода таки великими бистрицями, а иноді виходила з гори пара, як коли-б дим з індиияньского шатра. Я сказав мій здогад мому приятелеви і ми постановили шукати печери. Зараз на другий день вибрали ся ми в дорогу, взявши з собою кілька сьвічок, сїрники, соснові скипки і т. д. Ми ходили від одної розколини в скалї до другої, всюди заглядали, але не могли знайти ніякої печери. Аж около полудня, заліз був мій товариш в якісь корчі, і саме, коли я вже хотів его кликати, почув я якийсь глухий голос, як коли-б спід землї. Я побіг чим скорше за тим голосом і побачив, що стою над берегом так дуже пошукуваної печери.

Глубоко в сподї підо мною бачив я при мигкотїючім сьвітлї Дудлея, котрий похилившись наперед, дивив ся в темний простір перед собою. Менї прийшлось лекше злїзти до него, як то зразу здавало ся і за хвилинку стояв я урадований коло него. Від того вогкого воздуха та від тої тишини, як би в могилї і від спадаючих безустанно капель води із склепіння печери вкритого дрібненькою росою, взяла мене якась така розкіш, що трудно єї оповісти словами. Ми злїзли із вершка стрімкої скали, на котрій доси стояли і почали поволи сунути ся дальше, а поломінь сьвічок так мигкотїла, що здавало ся, мов би они кождої хвилї мали погаснути.

Ми ще не уйшли були й двайцять кроків, коли масивна скала заступила нам дорогу і здавало ся, що тут вже конець нашій дорозї. По довшім шуканю удало ся нам перебрати ся

З повисших шкід припадає:

на церкви:	0		
„ приходства:	6	шкід в сумі	4.231.96
„ школи:	1	„ „ „	1.049·62
„ прочі будинки	66	„ „ „	19.686·60
„ збіже в соломі	12	„ „ „	2.585·98
„ прочі движим.	6	„ „ „	160·70
разом	89	шкід в сумі	22.714·86

зр. (разом з коштами).

Реасекурованих було 69 шкід за котрі товариство реасекурацийне звернуло 12.510 зр. 33 кр. т. є. 45·1% від загальної суми шкід.

На власний рахунок зістало шкоди 15.204 зр. 53 кр. або 19·6% від узисканої в І. році премії а 38·14% від премії netto (по відтрученю коштів реасекурациї і резерви премійної).

На кошти адміністрациї видано 15.315 зр. 55 кр. або 19% від загальної суми премій. До тих коштів вчислють ся:

кошти найму льокалю . .	1122 зр.	93 кр.
платні персоналу і помічник.	9316 „	86 „
кошти оголошень і предплат	826 „	04 „
кошти подорожи Ради Надзир.	161 „	84 „
портория Дирекциї і Аґентів	2508 „	83 „
кошти потреб канцеляр.	936 „	35 „
датки і ремунерациї	442 „	70 „
разом	15315 „	55 „
Кошти заснованя . .	3104 „	41 „
„ орґанізациї . .	2007 „	80 „
„ інвентаря, мап, книжок, вивісок, аґенц. і т. и.	2754 „	11 „
„ кошти друків . .	4701 „	06 „
разом	12567 „	38 „

заплачені на разї в цілости готівкою з фонду основного. Кошти ті мають амортизувати ся в часї 5 літ, отже в рахунок з І. року вставлено до видатків (страт) 20 прц. тих коштів, т. є. суму 2.513 зр. 47 кр., а позістає до амортизациї 80 прц., т. є. сума 10.053 зр. 91 кр., котра буде в дальших чотирох лїтах покрита. (В рубрицї: „датки і ремунерациї“ містить ся також даток 100 зр. на кошти похоронів Маркіяна Шашкевича).

Заким подамо дальше справозданє із загальних зборів „Днїстра“, наводимо тут розділ надвишки доходу в сумі 7.522 зр. 70 кр. Після внесеня ради надзираючої ухвалено: 1.504 зр. 54 кр. яко 20 прц. до фонду резервового; опроцентованє листів 2.583 зр. 33 кр.; ремунерация для директорів 1.200 зр.; ремунерациї урядників 785 зр. — На публичні цїли: фондам вдовично-сирітским 400 зр.; на церков при „Народ. Домі“ 100 зр.; тром товариствам дяків 120 зр.; „Шкільній Помочи“ у Львові 80 зр.; в Станіславові 40 зр.; руск. Бурсї в Стрию 75 зр.; для молодежи ґімназий: у Львові 100 зр., в Перемишли 60 зр., в Коломиї 25 зр. — разом 1000 зр. — Субвенциї для сторожий огневих 299 зр. 83 кр.

(Дальше буде).

Перегляд полїтичний.

Предложеня валютові мало що не стали ся причиною розбитя клюбу Гогенварта. В клюбі сїм настала була така ріжниця в поглядах, що Гогенварт видів ся спонуканим заповісти своє виступленє з клюбу. Вчера конферував Гогенварт з кількома визначнїйшими членами клюбовими в Палатї послів. Зачувати, що ухвали клюбу, котрі не мають характеру полїтичного, лиш чисто економічний, не будуть переведені, а членам клюбу буде полишена свобода голосованя в повній Палатї. Загально припускають що непорозуміня в клюбі будуть тепер залагоджені. Гр. Гогенварт заявив, що позістане в клюбі, що потверджує також і Vaterland.

На вчерашнім засїданю Палати послів предложив мін. Пленер закон о викупнї 200 мілїонів нот державних. Пос. Вельовейский домагав ся зниженя цїни соли для худоби.

Підчас дебати над буджетом в парламентї італїяньскім заявив Кріспі, що тридержавний союз має лиш мирні стремленя на цїли, а хоч би він і розвязав ся, то Італїя не могла би роззброїти ся, бо коли-б прийшло до якого конфлїкту, то Італїя певно мусїла би кошти заплатити. Австрия має таку жизненну силу полїтичну і мілїтарну, що о її розпаденю ся не можна і подумати, а коли-б то стало ся, то було би то лиш нещастєм для Італїї, бо она стратила би оборону від всходу.

Новинки.

Львів дня 5 мая.

— В Завалові повстала 15 м. м. читальня „Просьвіти“. Вписало ся 40 членів. Головою вибрано о. Д. Гузара. Загальний збір рішив заложити зараз позичкову касу, а в осени і шпихлїр. Яко фонд на позичкову касу зложили зараз: о. Е. Гузар 20 зр., а 30 членів по 1 зр. — отже разом 50 зр. а. в. Дальше збір поручив видїлови уложити процент, який мали би платити позичаючі члени і постарати ся о потрібні друки для позичкової каси.

— Огнї. Дня 3 цьвітня вечером повстав огонь в селї Жежаві, залїщицкого повіта. Жертвою пожару упало 5 селяньских загород. — В сьвітлий вторник пополудни вибух огонь в селї Волохах, брідского повіта. На поміч поспішила селяньска сторожа огнева з Чех під управою Якова Сподарика і така-ж сторожа з Бродів. Мимо сильного вітру удало ся огонь зльокалїзувати. Около 60 родин лишило ся без даху. — Того самого дня постав огонь на передмістю Побереже в Журавнї і знищив шість загород. На щастє не було вітру і огонь удало ся зльокалїзувати. Мимо того попіл і пирій летїли до сусїдного села Любшї і дальше. Огонь повстав з неосторожности. Шкода в части обезпечена.

— Убійника матери Боратиновича зі Львова, засудженого на смерть, помилував Є. В. Цїсар, а найвисший трибунал змінив єму кару на досмертну вязницю.

— Братоубійство. В Кривім під Радеховом селяни Олекса і Іван Шавали спорили від давна о ґрунт. Дня 22 м. м. посварили ся так, що розлючений Олекса убив свого брата і закопав єго в стодолї, щоби затерти слїд. В тиждень потім братоубійство викрило ся і Олексу увязнено.

— Про родину Костюшків пишуть з Топорова, що там проживає двох братів Костюшків в дуже великій нуждї. Їх отець зайшов сюди з Варшави. Старший брат зовесь Михайло, жонатий, і має трох синів Тадея, Івана, Миколу, і три дочки Аделю, Емілїю і Анелю. Михайло має бути дуже подібний до великого польского вожда. Топорівскі Костюшки мабуть спокріяені з колишним героєм з під Рацлавиць.

— Небезпечний пацієнт. З Золочева доносять про таку пригоду: Ігумен тамошного монастиря Василияньского о. Павло Пилипьский займає ся гомеопатиєю і помагає жадаючим помочи селянам. То послужило невислїдженим доси злодїям за покривку, щоби закрасти ся до монастиря. Іменно сими днями заїхав в ночи перед монастир віз з жінкою величезного росту, котра бажала бачити ся з ігуменом. Однако прислуга не впустила гостя і не рішила ся розбудити настоятеля монастиря. Озлоблена женщина, імовірно перебраний злодїй, відїхала висказавши жаль, що не могла бачити ся з о. Пилипьским, хоч она єсть настоятелькою сестер милосердя в Ляцкім. Однако показало ся, що настоятелька і не думала удавати ся до золочівского ігумена за лїками.

— В летарґу. В Люботинї в ґуб. київскій лучила ся така незвичайна пригода. В однїй хатї померла старушка. Обмили її, убрали і поклали на столї. Вість про смерть її рознеслась по селї і небавом зійшла ся повна хата людий. Як звичайно в такім випадку розмавляли шепотом. Нараз дивлять ся, покривало на помершій рушає ся; небіжка отвирає очи і помалу підносить ся. На людий напав такий страх, що за хвилину в хатї не було нїкого, тілько воскресша старушка. Довгий час не відважив ся нїхто вступити до хати, пересьвідчити ся, що там дїє ся. Вкінци найшов ся один такий відважний, заглянув через отворені двері і побачив, як старушка злїзши з стола, стояла спокійно і оглядала ся. Прийшли й инші люди, та коли пересьвідчили ся, що то не опир, то тїшили ся дуже.

через ту перешкоду і ми пустили ся за потічком, що плив попід ту скалу. Місце було дуже вузоньке і ми не могли инакше поступати на перед, лиш в той спосіб, що лїзли рачки по водї. Нам про те було байдуже і незадовго на нашу велику несподїванку дістали ся ми до другої печери, котра хоч трохи низша, але що найменше, була так само велика як перша. Ми ішли все дальше за потоком і були певні того, що перед нами вже недалеко єсть велика печера. Не забуду нїколи, як журчала чистенька як сльоза вода в тім потоцї, тим більше, що нїякого иншого голосу не було тут чути. Трудно нам було лїзти та перебирати ся по шпилястих скалах і ми мусїли що хвиля спочивати.

Не знаю вже, як довго ми так рачкували по водї і намулї — бо ми все держались потока — коли нараз почув ся як би десь здалека якийсь шум. Певно якийсь водоспад! подумали ми собі і представляли вже собі якусь прекрасну маленьку Нїяґару. Ми лїзли що сил чим раз дальше наперед, коли нараз побачили, що вода в потоцї прибуває, стає мутна і несе з собою зівялє листє та мале галузє. Дивним дивом і то нас не занепокоїло. Ми гадали, що десь там позад нас урвала ся земля та що то від неї стала вода мутна і ми постановили за всяку цїну добути ся до водоспаду. Але бо коли вода чим раз більше прибувала і чим раз ставала мутнїйша, сказав я до товариша, що треба трохи підождати. Ми зловили на водї якийсь патик і встромили єго при самім березї потока в землю та пізнавали по нім, чи й як скоро прибуває вода в потоцї. За кілька хвиль піднялa ся вода коло патика може на цаль, а відтак підходила чим раз висше і висше, аж наконець закрила цїлий патик.

Дудлей став блїдий як стїна, та лиш видивив ся на мене і каже: „На дворі дощ!“

В тій хвили стала нам перед очима страшенна правда. Нас взяв страх, який трудно описати і ми пустили ся втїкати. Значило, бачите, або жити або вмирати! Треба було спішити ся, заким бистриця залле отвір під скалою і замкне нам дорогу. Аж тепер, коли ми втїкали, побачили ми, що на скалах понад нами були поприлїплювані то листки, то намул, а то було з того, що вода видко аж сюди иноді сягала і заливала цїлу печеру. Ми гнали вже майже без памяти то наперед то бродячи глубоко у водї то перебираючись по грубім каміню, але хоч і як ми гнали, то повна намулу й розбурхана вода нас все-таки чим раз більше заливала. Тепер прибули ми на одно особливо глубоке місце, де нам вода, коли ми трохи схилили ся, щоби пересунути ся, пішла аж по шию. Я ішов попереду, а Дудлей зі страху держав ся таки зараз коло мене. Серед того злощасного шуму прибуваючої води здавались нам тих кілька сот кроків цїлими милями. Від часу до часу погасали нам і сьвічки і мусїли приставати та запалювати до ще горіючої, бо сірнички, які ми мали в кишенях, були замокли.

(Конець буде.)

Телеґрами.

Відень 5 мая. Нещастє в печері в Люеґльох коло Семріях стало ся вчера причиною інтерпеляциї в палатї послів. Мінїстер відповів, що для виратованя нещасних пороблено все що можна.

Грац 5 мая. На розпоряджене цїсарске вислано до Люеґльох три відділи піонерів. Нинї мабуть буде можна дістати ся до печери, але здаєсь, що замкнені в нїй люди вже погибли.

Льондон 5 мая. Суд присяжних засудив анархістів Польтиого на 10 а Форнару на 20 лїт примусової роботи.

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.